

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; Prof. Dr S. Greijdanus, Kampen; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; D. Stroot, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes.

Postrekening No. 406040. — Telefoon 2424. BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES. Ingevolge papieroverslag B.P.P. no. 4271 verschijnt deze uitgave wekelijks en is de omvang van dit nummer 6 pag. form. 30 x 41 1/2 cm.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdartikel: Bezwaarden over en onder de Synodocratie, 24. — Gedicht: Advent. — Uit de Schrift: Adventstrijd over het kerkhof (Jes. 25: 7, 8a). — Kerkelijk leven: De gebrandmerkte predikanten; Mass-executie. — Op en om 't kerkplein: 10 December 1520. — Uit het Pol. en Soc. leven: De ernst der samenwerking, 2. — Boekbespreking. — Groninger Brieven. — Perisschouw. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

BEZWAARDEN OVER en onder de synodocratie. 24

Ook ten opzichte van twee andere brandpunten in het dogmatisch aspect van het kerkelijk conflict, namelijk de uitspraak van de belijdenis inzake de zaligheid der jong-gestorven kinderen en het in-Christus-geheiligd-zijn uit de eerste doopvraag, plaatst Van Teylingen zich vierkant tegenover de synodale constructies.

De bekende regel uit de Dordtsche leerregels (I, 17), dat de Godzalige ouders niet moeten twijfelen aan de verkiezing en de zaligheid hunner kinderen, welke God in hunne kindsheid weg neemt, moet, zoo bevoegt hij, in het verband worden gelezen! Zoo alleen is ze goed te verstaan. En wanneer men dat doet komt men tot gansch andere conclusies dan in de synodale paperassen te vinden zijn.

„In I. 16 — aldus Van Teylingen — gaat het over het vlijtig waarnemen der middelen om daardoor van de verkiezing verzekerd te worden en van de vrees voor de verwerping verlost. 't Gaat over de noodzaak van de activiteit des geloofs in verband met de middelen der genade. En nu komt de vraag: hoe is 't dan met de kinderen der geloovigen gesteld? Een antwoord wordt gegeven, dat juist uitdrukkelijk alleen die kinderen betreft, „welke God in hun kindsheid uit dit leven wegneemt“. Over de anderen wordt niet gesproken omdat voor hen vanzelfsprekend de regel van I. 16 blijft gelden. Doch over de vroegstervende kinderen, die nog geen bewust geloof gekend hebben, moet nu geoordeeld worden — en dat zonder twijfel — overeenkomstig de hun geschonken beloften van het Verbond der genade, waardoor zij „heilig“ zijn naar I Cor. 7: 14. Zonder gebruik van de middelen der genade worden zij behouden, alleen uit kracht der belofte Gods. Hoe God Zijn belofte aan hen vervult, blijft buiten beschouwing.

Uit het woord „heilig“ valt hier weinig te concluderen; mogen velen hier al gedacht hebben aan een heiligheid „waarmee de zaligheid verbonden is“ (Polman blz. 37), het wordt doorgaans toch verstaan in „cultischen“ of „theocratischen“ zin. Daarom is hier van de niet-vroegstervende kinderen geen enkele conclusie te trekken; zij blijven op het gebruik van de middelen der genade aangewezen. Voor de vroegstervende kinderen is het vertrouwen dat ze zalig zijn op hun „heiligheid“, hun-in-zijn in het genade-verbond gegrond, dat voor hen insluit het wederbarende werk des Geestes. Van de andere geldt, dat ze zich van hun verkiezing en zaligheid verzekeren zullen door de oefening des geloofs, steunend op de hun geschonken beloften. Dat krachtens I, 17 van alle kinderen „Wedergeboorte“ moet ondersteld worden als gerealiseerde gave, is blijkens 't verband (I, 16) een te ver gaande conclusie. ¹⁾

¹⁾ a.w. p. 17/18.

Een zelfde klaarheid van redeneering en scherpte van betoog als in het bovenstaande door Van Teylingen gedemonstreerd, ontmoeten we ook in wat hij zegt over het in-Christus-geheiligd-zijn. Hij verwerpt zooals we reeds hoorden, radicaal de synodale interpretatie volgens welke dit heilig-zijn-in-Christus zou beteekenen het ontvangen hebben der Verbondsweldaden en het geschonken zijn der zaligheid. Even bevestigend wijst hij ook af de opvatting, volgens welke dit heilig-zijn een soort uitwendige heiligheid, een verkeeren onder het algemeene aanbod der genade, zou aanduiden. Neen, Van Teylingen sluit zich aan bij de meening van mannen als Calvin, Brakel, vele „vroegere afgescheidenen“. De Woeldekink e.a. Dezen vatten de bedoelde heiligheid op als: „recht hebben op de weldaden des Verbonds krachtens de Goddelijke toezegging. Dit niet als tegenstelling met 't daadwerkelijk genieten van die gaven — daarover wordt niet gesproken, het kan zeer wel bij vele kinderen het geval zijn, voor of onder of na den Doop. Doch deze heiliging is een zaak die allen kinderen des Verbonds aangaat, en ze staat, als de genade aanneming-tot-kinderen (Calvin) in tegenstelling tot wat in de doopvraag voorafgaat: dat de kinderen in zonde ontvangen en geboren, ja aan de verdoemenis zelve onderworpen zijn. Dit is een opvatting die niets te maken heeft met de meening dat de doop zegel zou zijn van een algemeen aanbod van genade. En die ook naar mijn inzien volkomen recht doet aan de eerste doopvraag in verband met het gansche Doopformulier. Er is zoo in 't geheel geen reden voor 't gewrongen voorbehoud dat de ouders bij 't beantwoorden van de eerste doopvraag, op 't standpunt van het Praeadvies moeten maken: Ik bekken dat onze kinderen in Christus geheiligd zijn, de uitzonderingen evenwel daargelaten. Het „oordeel der liefde“ past wel in de Kerk als praktische gedragsregel, maar men kan het formulier slechts dan indragen, wanneer men de verbondseer vanuit de verkiezing opzet. En dan moet het zelfs. Men bedenke overigens toch, dat wanneer men het „geheiligd“ van de eerste doopvraag van de geschonken wedergeboorte verstaat, daardoor die wedergeboorte tot grond („daarom behooren zij gedoopt te wezen“) van den doop wordt gemaakt. En dat is juist in strijd met 1905. Doch anders: „Tot die gemeente, waaraan juist de Heere de beloften gaf, waaraan Hij den Geest schonk, die de Verbonden heeft en de Sacramenten, of Bondszegelen, behooren die kinderen. Zij zijn daarin geboren, zoodat ook hun de beloften der genade aan de gemeente toegezegd, toekomen, waarom zij ook gedoopt moeten worden. Zij zijn dus in Christus geheiligd als Bondelingen „die de beloften hebben“ (Bos a.w. blz. 171-172).“ ²⁾

Met groote energie wijst Van Teylingen voorts af de dóór en dóór ongereformeerde beschouwing, dat niet iedere, op Gods bevel aan door den Heere zelf aangewezen personen en met de door Christus vastgestelde formule, bediende doop, altijd en voor iedereen een echte, volledige en waarachtige doop zou zijn. Over deze kwestie, zoo betoogt hij, hebben reeds de Reformatoren zich met volkomen duidelijkheid en beslislust uitgesproken. Calvin schreef in zijn Catechismus: „Maar, zoo wordt gevraagd, welk vertrouwen tot bevestiging des gewetens en welke vaste zekerheid kan uit de Sacramenten verkregen worden?“ Antw.: „Hoewel den goddeloozen de gaven Gods in de Sacramenten worden aangeboden, maken zij ze wat hun betreft, om zoo te zeggen, te niet; maar toch bewerken zij niet, dat de eigen krachten

Over deze kwestie, zoo betoogt hij, hebben reeds de Reformatoren zich met volkomen duidelijkheid en beslislust uitgesproken. Calvin schreef in zijn Catechismus: „Maar, zoo wordt gevraagd, welk vertrouwen tot bevestiging des gewetens en welke vaste zekerheid kan uit de Sacramenten verkregen worden?“ Antw.: „Hoewel den goddeloozen de gaven Gods in de Sacramenten worden aangeboden, maken zij ze wat hun betreft, om zoo te zeggen, te niet; maar toch bewerken zij niet, dat de eigen krachten

Over deze kwestie, zoo betoogt hij, hebben reeds de Reformatoren zich met volkomen duidelijkheid en beslislust uitgesproken. Calvin schreef in zijn Catechismus: „Maar, zoo wordt gevraagd, welk vertrouwen tot bevestiging des gewetens en welke vaste zekerheid kan uit de Sacramenten verkregen worden?“ Antw.: „Hoewel den goddeloozen de gaven Gods in de Sacramenten worden aangeboden, maken zij ze wat hun betreft, om zoo te zeggen, te niet; maar toch bewerken zij niet, dat de eigen krachten

²⁾ p. 18/19; Van Teylingen citeert van Ds Bos diens: Genadeverbond en Bondssegelen.

ADVENT

Als Gij straks uit den Hooge nederdaakt
in smettelooze Heiligheid,
en 't Engelenheir het schoon geheim vertaalt,
hetwelk de wereld zachtend beidt;
schenk dan het oog dat naar aanachouwen
[haakt
een glimp van de beoogenheid
waardoor Gij 's werelds schuld de Uwe maakt
en schept een Bron tot zaligheid.

J. L. J.

natuur der Sacramenten niet zou blijven“. ³⁾ Een volgende vraag luidt: „Wordt in allen zonder onderscheid deze genade (die dóór den Doop verzegeld is) vervuld?“ Antw.: „Velen maken, terwijl zij door hun verdorvenheid den weg afsluiten, dat zij (n.l. de genade) voor hen ijdel is. Zoo komt tot de geloovigen alleen de vrucht. Evenwel, daardoor gaat er niets van de natuur van het Sacrament af“. ⁴⁾

En zoo is Calvijn's overtuiging altijd geweest. Daarom zegt hij (Inst. IV, 17, 33): „En dit is de ongeschondenheid (integritas) van het Sacrament, welke de geheele wereld niet kan schenden (violare), dat vleesch en bloed van Christus den onwaarsachtigen niet minder waarachtig gegeven wordt dan Gods uitverkoren geloovigen; ⁵⁾ tegelijk is het niettemin waar, dat gelijk de regen, op een harde rots vallend, wegvlooit omdat hij in den steen niet kan indringen, zoo ook de goddeloozen door hun hardheid Gods genade afstooten, opdat die niet in hen doordringe.“

En, om nog iets te noemen, hoever kwamen menschen als Bucer, Capito en Musculus aan Luther tegemoet, toen ze overeenstemming met hem zochten inzake het voornamste punt van geschil, het Avondmaalsgebruik der onwaardigen. Zij handhaafden dat alleen door 't geloof Christus en Zijn gaven genoten worden. Maar zij stemden toch toe, dat de onwaardigen wel waarlijk het Sacrament ontvingen. Zoo staat het in de Wittenberger Concordie: „Daarom, gelijk Paulus zegt, dat ook de onwaardigen dit Sacrament genieten, zoo houden zij (Bucer e.s.) het daarvoor, dat ook den onwaardigen waarachtig aangeboden wordt het lichaam en het bloed van Christus en dat de onwaardigen het waarachtig ontvangen, wanneer men zich houdt aan de inzetting en het bevel van Christus. Doch desulken ontvangen het ten oordeel, gelijk Paulus spreekt. Want zij misbruiken het heilige Sacrament, omdat zij het zonder ware boete en zonder geloof ontvangen“ (zie Bizer, Studien zur Geschichte des Abendmahlsstreits in 16. Jahrhundert, blz. 117 v.v.). Men leze hier weer Bos in a.w. blz. 129: „Ons geloof maakt den Doop niet tot een Doop, en evenmin omgekeerd“.

Menschen die zoo spraken en spreken durfden, zonden toch wel ongeloovig gekeken hebben, als ze hoorden beweren, dat de doop aan de ongeloovigen bediend geen Sacrament in den eigenlijken vollen zin is.“ ⁶⁾

³⁾ Latijn: quin sua vis et natura Sacramentis maneat.

⁴⁾ Latijn: inde nihil Sacramenti naturae decedit.

⁵⁾ Latijn: non minus vere dari indignis quam electis Dei fidelibus.

⁶⁾ p. 21/2.